

‘Met ondersteunend overheidsbeleid kunnen we nog veel meer recyclen’

Het van oorsprong Duitse bedrijf en een internationale speler in de recyclingbranche PreZero haalt in Nederland jaarlijks ongeveer 100.000 ton gevaarlijk afval op. Meer dan de helft van het ingezamelde gevaarlijke afval wordt gerecycled, hergebruikt of nuttig toegepast. Dat zou nog veel meer kunnen zijn als de sector op ondersteunend overheidsbeleid zou kunnen rekenen, stelt Jakob Huisman, Value Chain Directeur Gevaarlijk Afval.

TEKST: ADRIAAN VAN HOOIJDONK
FOTO'S: PREZERO

De grote man achter PreZero is de Duitse ondernemer Dieter Schwarz. De eigenaar van supermarkten Lidl en Kaufland nam de afgelopen jaren verschillende recyclingbedrijven over, waaronder een deel van de Franse onderneming SUEZ en het Groningse familiebedrijf Virol. De supermarkten brengen grote hoeveelheden verpakkingen op de markt die afvalverwerkers kunnen recyclen. “De ambitie is dat elk land met een Lidl of Kaufland supermarkt vroeg of laat een PreZero afvalverwerker heeft”, zegt milieukundige Jakob Huisman, Value Chain Directeur Gevaarlijk Afval bij PreZero Nederland en voorzitter van de Afdeling Gevaarlijke en Oliehoudende Afvalstoffen van de Vereniging Afvalbedrijven. Hij werkt ruim 35 jaar voor het bedrijf en heeft inmiddels vijf overnames achter de rug.

Geen goed beeld

Volgens hem hebben we in Nederland geen goed beeld van de hoeveelheid gevaarlijk afval die we jaarlijks produceren. Het getal van 1,6 miljoen ton dat sommige partijen hanteren is een ruwe schatting. Hieronder vallen ook grote hoeveelheden vervuilde grond, olie, water- en brandstofmixen uit de scheepvaart en afval van de Nederlandse olie- en gasindustrie. De laatste twee partijen verwerken het gevaarlijk afval zelf en de vervuilde grond

wordt na thermische reiniging bijvoorbeeld ingezet om dijken te versterken. Bovendien bestaat de keten van bedrijven die gevaarlijk afval verwerken uit verschillende spelers die elkaars restproducten verwerken, waardoor het lastig is om een goed beeld te krijgen van de werkelijke hoeveelheid gevaarlijk afval. PreZero haalt in Nederland jaarlijks ongeveer 100.000 ton gevaarlijk afval op. Hierbij gaat het om een breed palet, van mkb-bedrijven en grote industriële bedrijven tot ziekenhuizen en grote overheidsinstanties. Sommige klanten komen het gevaarlijk afval zelf afleveren bij één van de drie locaties van PreZero Special Waste in Nederland en bij andere klanten komen de vrachtwagens, tankwagens en busjes van de recycler langs. PreZero verwerkt geen radioactief afval en explosief afval, maar bijvoorbeeld wel batterijen, spuitbussen, tl-buizen en oplosmiddelen.

Honderd eindverwerkers

Bedrijven proberen de hoeveelheid gevaarlijk afval die ze produceren zo laag mogelijk te houden, want aan de verwerking hangt immers een prijskaartje, stelt Huisman. PreZero maakt in Nederland en Europa gebruik van honderd eindverwerkers. Er zijn verschillende gevaarlijke stoffen en de meeste installaties zijn geschikt voor de verwerking van één bepaalde soort. Ruim

‘De ambitie is dat elk land met een Lidl of Kaufland supermarkt vroeg of laat een PreZero afvalverwerker heeft’

The Perfect Mix

Eskens Process Solutions, Kwaliteit en Service

Sterke merken, een ervaren team en een efficiënte service
zijn de ideale mix voor een waardevol partnership

WILHELM NIEMANN
MASCHINENFABRIK

WAB

ESKENS
PROCESS SOLUTIONS

VERPAKKINGSEMMERS VAN 100% GERECYCLED KUNSTSTOF (PCR)

WAT ZIJN DE VOORDELEN?

- GEEN TOEPASSING VAN FOSSIELE GRONDSTOFFEN
- VEEL LAGERE CO2 UITSTOOT
- STIMULANS DUURZAAM INKOPEN BINNEN UW BEDRIJF

UITPROBEREN? DAT KAN!

Scan de QR-code en vraag een gratis sample pakket aan via onze website!

**DIJKSTRA
PLASTICS**

‘Ga als overheid nu eerst eens na welke zeer zorgwekkende stoffen voor de grootste problemen zorgen. Dan kunnen we ons daar als branche het eerste op richten’

VIJFTIEN EINDVERWERKERS VERWERKEN VERFRESTEN VOOR PREZERO

PreZero haalt ook verfresten op bij verfproducenten, schilders en milieustraten. Het varieert van verfblikken, verfemmers, verfsludges en verfpoeders in wisselende kwaliteit en samenstelling. Bij de verfproducenten gaat het vooral om productieafval dat oplosmiddelen bevat. Schildersbedrijven leveren weinig in want die kunnen de verf vaak zelf weer gebruiken. Consumenten brengen vooral watergedragen latexverven naar milieustraten. PreZero heeft vijftien eindverwerkers, waaronder InterChem, die de verfres-

ten verwerken tot nieuwe verf of de oplosmiddelen uit de verf destilleren en als nieuw product terugleveren. “Wij sorteren de verf handmatig voor, zodat onze partners het verder kunnen verwerken”, zegt Huisman. Het proces is volgens hem lastig te automatiseren omdat de kwaliteit en samenstelling van de verven zo divers is. Het digitaal productpaspoort dat de EU in 2024 introduceert en onder meer aangeeft wat er in een product zit, waar het vandaan komt en waar mensen het na gebruik kunnen inleveren, brengt hierin

geen verandering. “Mensen kunnen van alles aan de verf toevoegen, dus handmatig sorteren blijft noodzakelijk”, aldus Huisman. Sita, een voorloper van PreZero, was tussen 2012 en 2014 zelf actief in verfrecycling, bouwde zelfs een pilotplant, maar stopte er al snel mee. Van de 10.000 ton latex die toen op de afval markt vrij kwam was volgens Huisman 2.000 ton te recycleren. Maar het was te vroeg en het kwam economisch niet uit. Bovendien was er op dat moment weinig belangstelling voor in de markt.

RIGO VERFFABRIEK ZETTE ALS EERSTE PRODUCENT GERECYCLEDE VERF IN DE MARKT

De eerste pot in Nederland gerecyclede verf rolde in december 2013 van de band. Het was gelukt watergedragen verfrestanten - vooral afkomstig van consumenten - te recyclen tot verf die voldeed aan de hoge kwaliteitseisen van een nieuwe verf. De VVVF en SITA namen het initiatief tot het sluiten van

deze kringloop waarbij verf een tweede leven kreeg. De ingezamelde verfresten werden verwerkt tot grondstof die verffabrikanten konden gebruiken als ingrediënt voor de productie van nieuwe muurverven. RIGO Verffabriek was de eerste verffabrikant die op deze manier nieuwe muurverf ontwikkelde

en in de markt zette. Uit een levenscyclusanalyse bleek dat recycling van verf een milieuwinst van 72 procent zou opleveren en het hergebruik van verfrestanten de CO₂-uitstoot in Nederland met ruim 11.000 ton kon beperken.

35 procent van het gevaarlijk afval dat verschillende gevaarlijke stoffen bevat eindigt in de verbrandingsoven om energie op te wekken. Zo'n 65 procent van het gevaarlijk afval wordt gerecycled tot nieuwe grondstof of nuttig toegepast. Uiteindelijk brengt PreZero slechts drie procent van haar volume op verschillende stortplaatsen en soms naar voormalige Duitse zoutmijnen om ze stabiel te maken. Het percentage van 65 procent kan volgens Huisman nog veel hoger. Wat moet hiervoor gebeuren?

Knelpunt ZZS

Een knelpunt is de door de overheid opgestelde lijst met ruim 2.100 zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Die komen in producten voor die PreZero wil recyclen. De grens waarop de leverancier op het veiligheidsinformatieblad een ZZS moet vermelden, is 0,1 procent. Is het gehalte lager dan 0,1 procent, dan hoeft de leverancier het niet te vermelden. Afval waar een ZZS in zit, al is het maar een paar nanogram, maakt recycling lastiger of zelfs onmogelijk. Het ZZS-afval vraagt om een andere verwerkingsroute, vaak verbranding in een draaitrommeloven, maar die zijn er niet in Nederland. Daarom rijden bedrijven als PreZero honderden kilometers, met duizenden tonnen bruikbaar afval, om het verderop in Europa te laten verbranden. "Allemaal omdat er een microscopische hoeveelheid zeer zorgwekkende stoffen in zit. Dat moeten we toch niet willen?", verzucht Huisman.

Groot prijsverschil

Hij ziet twee oplossingen. De eerste oplossing die Huisman voorstelt is om producenten te verplichten minder schadelijke grondstoffen te gebruiken. Het lastige hierbij is wel dat de lijst van schadelijke stoffen niet stabiel is, maar continu wijzigt. Wat vandaag een reguliere grondstof is, kan morgen worden gelabeld als een gevaarlijke stof. De tweede oplossing die hij aandraagt,

is dat de overheid de regie neemt en prioriteert. "Ga als overheid nu eerst eens na, bijvoorbeeld met het RIVM en Rijkswaterstaat, welke zeer zorgwekkende stoffen voor de grootste problemen zorgen. Dan kunnen we ons daar als branche het eerste op richten."

Verder is het prijsverschil tussen gerecyclede en nieuwe grondstoffen volgens hem te groot. Zo wordt Europa overspoeld door goedkoop plastic uit China en de Verenigde Staten omdat de aardolie daar veel goedkoper is. Waarom zou een bedrijf dan voor recycalaat kiezen? Bij de recycling van verf zal de sector hier ook tegenaan lopen. De oplossing? De overheid zou bedrijven die plastic voor hun producten gebruiken, moeten dwingen om meer recycalaat in te zetten. Of een belasting op virgin plastic heffen, meent Huisman.

Betrouwbaar overheidsbeleid

Hij is een pleitbezorger van ondersteunend overheidsbeleid. Het aandeel gevaarlijk afval neemt toe omdat de overheid er steeds vaker een ZZS-stempel op zet. Bedrijven als PreZero willen volgens hem wel investeren in best beschikbare technieken voor hoogwaardige verwerking van deze stoffen, maar het duurt minimaal vijf jaar voor het vergunningentraject is doorlopen. Tel daar nog eens twee tot drie jaar bij op voor de bouw en een bedrijf is zo acht jaar verder voor er een nieuwe installatie staat. "Dan zijn de best beschikbare technieken wellicht al weer achterhaald en heeft de overheid het beleid, bijvoorbeeld op het gebied van emissies en de stoffen die de installatie mag verwerken, meerdere malen aangepast. Daarom komen er in Nederland maar weinig nieuwe afvalverwerkingsinstallaties voor gevaarlijke afval van de grond. Bedrijven optimaliseren de technologie maar bouwen geen nieuwe installaties."